

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH TRUDNYCH,
KRYZYSOWYCH I INNYCH
W ZESPOLE SZKÓŁ
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH NR 1
W MIELCU**

Wstęp

W pracy szkolnej nauczyciele - wychowawcy napotykają wiele sytuacji, które powodują dezorganizację procesu dydaktyczno-wychowawczego, co wpływa negatywnie na naukę uczniów, komplikuje ich życie, prowadząc do patologii lub zagrożeń takich jak uzależnienia, agresja, przestępczość, nerwice, fobie szkolne itd.

Mając na celu eliminowanie przyczyn i przejawów niewłaściwych zachowań, spowodowanie, by oddziaływania wychowawcze były bardziej skuteczne i właściwe opracowano (uwzględniając przepisy prawne i statut szkoły) procedury postępowania w sytuacjach trudnych wychowawczo i kryzysowych. Opracowane procedury mają też na celu zwiększenie bezpieczeństwa życia w szkole oraz ułatwienie i ujednolicenie postępowania osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo uczniów..

Pojęcie sytuacji trudnej wychowawczo

Sytuacja trudna lub krytyczna najczęściej zachodzi, gdy nauczyciel spotyka się z niewłaściwymi postawami uczniów, dezorganizującymi pracę na zajęciach lekcyjnych i poza nimi, a także utrudniającymi realizację i przebieg procesu dydaktyczno - wychowawczego.

Cele procedur

- usprawnienie i zwiększenie skuteczności oddziaływań wychowawczych szkoły w sytuacjach trudnych
- wskazanie działań naprawczych (korekcyjnych, terapeutycznych)
- zapobieganie powtarzaniu się zachowań niepożądanych poprzez wskazanie działań profilaktycznych
- wypracowanie metod współpracy ze środowiskiem rodzinnym ucznia .

Warunki konieczne do stosowania procedur

Adekwatne postępowanie w sytuacjach trudnych lub krytycznych wymaga dobrego rozpoznania problemu, zdarzenia, pełnej wiedzy na temat ucznia i jego rodziny, rozpoznania motywów postępowania i zastosowania odpowiedniej procedury postępowania. Nauczyciele i wychowawcy mogą wspierać się pomocą pedagoga szkolnego, nadzoru pedagogicznego, pracowników obsługi szkoły oraz liczyć na wsparcie Policji, Sądu ds. Rodziny i Nieletnich, poradni specjalistycznych. Skuteczność zastosowania procedur wymaga dobrej współpracy ze środowiskiem rodzinnym ucznia. Metody, którymi można to osiągnąć to:

- zebrania klasowe integracyjne,
- spotkania indywidualne z wychowawcą ,
- spotkania typu wychowawca - pedagog szkolny - rodzic, które można poszerzyć w zależności od sytuacji o wicedyrektora, nauczyciela uczącego ,
- dzienniczek korespondencji ucznia z informacjami o zaistniałych sytuacjach ,
- kontakty listowne, telefoniczne, mailowe z rodzicami ,
- kontakty poprzez e-dziennik,
- udział rodziców w imprezach szkolnych (uroczystości, pokazy, akademie itp.),
- udział rodziców w wycieczkach szkolnych ,
- udział rodziców w działaniach wychowawczych szkoły.

SPIS SYTUACJI TRUDNYCH WYCHOWAWCZO , ZAGRAŻAJĄCYCH ZDROWIU I BEZPIECZEŃSTWU I INNYCH

1. Zasady przebywania uczniów w szkole.	6
2. Zasady organizacji przerw międzylekcyjnych i pełnienia dyżurów.....	6
3. Procedura postępowania w przypadku braku przez ucznia obuwia zamiennego	7
4. Procedura współpracy z rodzicami.....	7
5. Procedura postępowania w sytuacjach, gdy rodzice odmawiają współpracy ze szkołą lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (rodzice uzależnieni od alkoholu, narkotyków lub przejawiający zachowania mogące świadczyć o zaburzeniach psychicznych).	10
6. Procedura postępowania w przypadku spóźnień na lekcje.	10
7. Procedura postępowania w przypadku przedłużającej się nieobecności ucznia na zajęciach lekcyjnych.	10
8. Procedura postępowania w przypadków uczniowskich wagarów czy samowolnego opuszczenia szkoły.	11
9. Procedura postępowania w przypadku złego samopoczucia ucznia.....	11
10. Procedura postępowania w przypadku agresji słownej ucznia.....	11
11. Procedura postępowania z uczniem sprawiającym trudności wychowawcze.	12
12. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania się ucznia(w tym z ucznia z autyzmem) wobec innych uczniów, nauczycieli, pracowników szkoły.	13
13. Procedura postępowania wobec ucznia sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.....	14
14. Procedura postępowania wobec ofiary czynu karalnego.	14
15. Procedura postępowania w przypadku przyniesienia przez ucznia papierosów lub ich palenia na terenie szkoły.....	14
16. Procedura postępowania w przypadku gdy nauczyciel uzyska informacje, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.	15
17. Procedura postępowania w przypadku gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych substancji odurzających.	16
18. Procedura postępowania gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancje przypominającą narkotyk.	16
19. Procedura postępowania gdy nauczyciel (pracownik szkoły) znajduje na terenie szkoły substancje przypominającą wyglądem narkotyk.	17
20. Procedura postępowania w przypadku prób samobójczych lub samobójstwa ucznia.	17

21.	Procedura postępowania w przypadku przestępstwa przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu – nauczycielowi.	19
22.	Procedura postępowania w przypadku złamania przez ucznia zakazu korzystania w czasie zajęć lekcyjnych z telefonu komórkowego, dyktafonu, aparatu fotograficznego lub innego urządzenia służącego do rejestrowania dźwięku i obrazu.	20
23.	Procedura reagowania na epizod psychotyczny ucznia.	20
24.	Procedura postępowania w wypadku stwierdzenia na terenie szkoły wszawicy.	20
25.	Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia kradzieży przez ucznia.	21
26.	Procedura postępowania w przypadku jeżeli nauczyciel podejrzewa krzywdzenie dziecka – przemoc seksualna.	21
27.	Procedura postępowania w przypadku niszczenia mienia szkolnego.	22
28.	Procedura postępowania w przypadku fałszerstwa dokonanego przez ucznia.	23
29.	Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu na terenie szkoły.	24
30.	Procedura postępowania w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa pobytu uczniów na terenie szkoły np. chęci zabrania ucznia z zajęć przez osobę nieupoważnioną lub nieznaną, uprowadzenia ucznia, wtargnięcia osób obcych i inne.	24
31.	Procedura przyprowadzania i odbierania dzieci przedszkolnych i uczniów do 7 roku życia.	24
32.	Procedura postępowania w czasie zagrożenia „bombowego” (przyjęcie zgłoszenia telefonicznego, znalezienie na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, przedmiotu niewiadomego pochodzenia).	26
33.	Procedura postępowania w przypadku otrzymania podejrzanej paczki lub koperty oraz telefonu ostrzegającego przed niebezpieczeństwem.	26
34.	Procedura kontaktu z mediami w sytuacji kryzysowej.	27
35.	Procedura ustalania okoliczności i przyczyn wypadków uczniów i pracowników szkoły oraz postępowania powypadkowego.	27
36.	Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy i stalkingu.	29

1. Zasady przebywania uczniów w szkole.

1. Uczeń powinien przyjść do szkoły nie wcześniej niż 15 minut przed lekcjami.
2. Nauczyciele pełnią dyżury i opiekę nad uczniami 10 minut przed rozpoczęciem pierwszej lekcji.
3. Uczeń nie może przynosić cennych przedmiotów.
4. Po wejściu na teren budynku szkoły uczniowie zobowiązani są do zmiany obuwia.
5. Zmiana obuwia odbywa się przy szafkach.
6. Na terenie budynku szkolnego (dotyczy to również sali gimnastycznej) obowiązuje obuwie zmienne zgodne ze statutem.
7. Opuszczanie budynku w obuwiu szkolnym jest zabronione.
8. Uczniowie nie mogą samowolnie opuszczać terenu szkoły w czasie trwania zajęć lekcyjnych.
9. Uczniowie mogą przebywać na korytarzu tylko w czasie przerw, po dzwonku na lekcję czekają pod salą lekcyjną na przyście nauczyciela.
10. W trakcie przerw międzylekcyjnych zabrania się uczniom: biegania, zabawy piłką na korytarzach i w salach oraz innych czynności zagrażających bezpieczeństwu.
11. Zabrania się uczniom samowolnego otwierania okien i siadania na parapetach.
12. Uczniowie zobowiązani są do bezwzględnego stosowania się do zaleceń nauczycieli i innych pracowników szkoły.

W przypadku niestosowania się do powyższych zaleceń stosowne kary zapisane w Statucie szkoły i systemie oceniania zachowania.

2. Zasady organizacji przerw międzylekcyjnych i pełnienia dyżurów.

1. Nauczyciele pełnią dyżur zgodnie z regulaminem.
2. Nauczyciele pełniący dyżur notują uczniów sprawiających trudności wychowawcze. Nauczycielom wolno zejść z dyżuru tylko za zgodą Dyrektora szkoły.
Za bezpieczeństwo uczniów podczas przerwy odpowiadają nauczyciele dyżurujący.
3. Plan dyżurów układany jest przez dyrektora szkoły i zmieniany równocześnie ze zmianą tygodniowego planu zajęć.
4. Nauczyciele dyżurujący obok szkolnych toalet – w przypadku podejrzenia o złe zachowanie (palenie papierosów, niszczenie mienia, bójki) mają obowiązek usunięcia z toalety nadmiaru uczniów.
5. Uczniom nie wolno samodzielnie wychodzić poza teren szkoły. Uczniowie przebywający bez konkretnego celu poza terenem szkoły będą karani w myśl zapisów Statutu.
6. Uczniom nie wolno siadać na parapetach, poręczach, schodach.
7. Uczniom ze względów bezpieczeństwa zabrania się biegania po korytarzach i klatce schodowej.
8. Wychowawcy klas mają obowiązek sprawdzania, czy w e-dzienniku są wpisy dotyczące ich wychowanków. Żaden wpis nie powinien pozostać bez konsekwencji wychowawczych i dyscyplinarnych, osobą odpowiedzialną jest wychowawca.

3. Procedura postępowania w przypadku braku obuwia zamiennego.

1. Wpisanie uwagi do e-dziennika(nauczyciel, lub wychowawca).
2. Powiadomienie wychowawcy.
3. Rozmowa wychowawcy z uczniem.
4. Rozmowa z rodzicami. Próba zdefiniowania problemu.
5. Zastosowanie kary zgodnie z systemem oceniania zachowania.

4. Procedura współpracy z rodzicami.

I. CELE :

- ułatwianie wzajemnych kontaktów oraz nadanie im statusu programowej działalności szkoły,
- przekazywanie bieżącej informacji rodzicom o postępach i problemach dziecka,
- udzielanie wskazówek w zakresie sposobów postępowania rodzica wobec problemów dziecka,
- inicjowanie nawiązywania kontaktów z rodzicami i zachęcenie ich do wyrażania opinii na temat jakości pracy szkoły,
- tworzenie partnerskiej atmosfery,
- realizowanie jednolitego systemu pracy z rodzicami, nadającego jej właściwą rangę,
- ułatwianie monitorowania przyjętych zasad.

II. OPIS PRACY - USTALONA KOLEJNOŚĆ DZIAŁAŃ, MIEJSCA I CZAS PRZEPROWADZANIA POSZCZEGÓLNYCH CZYNNOŚCI:

1. Miejscem kontaktów rodziców z wychowawcami klas, nauczycielami przedmiotów, pedagogiem szkolnym, logopedą i dyrektorami jest szkoła.
2. Kontakty rodziców z nauczycielami odbywają się według harmonogramu przedstawionego na pierwszym spotkaniu z rodzicami, tj. najpóźniej w październiku każdego roku szkolnego.
3. Spotkania odbywają się w formach:
 - zebrań ogólnych z rodzicami,
 - zebrań ogólnych z rodzicami i zaproszonymi specjalistami,
 - zebrań klasowych z rodzicami,
 - zebrań klasowych z rodzicami w obecności uczniów,
 - indywidualnych konsultacji rodziców z wychowawcami, nauczycielami przedmiotów, pedagogiem, logopedą,
 - innych spotkań wynikających z planu pracy szkoły.
4. Rodzice uczniów szkoły mają możliwość dodatkowego kontaktu z nauczycielami w przypadkach uzasadnionych losowo, jednak po uprzednim uzgodnieniu takiego spotkania z nauczycielem (poprzez telefon do szkoły).
5. W żadnym przypadku nauczyciel nie udziela informacji rodzicom w trakcie prowadzonych przez siebie zajęć szkolnych (w tym również dyżurów na korytarzach i boisku szkolnym).
6. Miejscem kontaktów nauczycieli i rodziców na terenie szkoły są sale lekcyjne. Miejscem kontaktów dyrektora szkoły i rodziców na terenie szkoły jest gabinet dyrektora,

apedagoga i logopedy – ich gabinet. Niedopuszczalne jest przekazywanie informacji rodzicom w pokoju nauczycielskim w obecności innych nauczycieli. Poza tymi miejscami informacje nie są udzielane.

7. Terminy spotkań z rodzicami ustalone są w harmonogramie zebrań z rodzicami przedstawionym nauczycielom i rodzicom na początku roku szkolnego. O obowiązkowym spotkaniu z rodzicami wychowawca jest zobowiązany przypomnieć uczniom i rodzicom z co najmniej 3-dniowym wyprzedzeniem, podając datę, miejsce, godzinę spotkania (można stosować pisemne zaproszenie z podpisem lub podać informację w e-dzienniku). Obowiązkowe spotkania nauczycieli z rodzicami odbywają się wg harmonogramu konsultacji. Dyrektor szkoły może zmienić ustalone terminy zebrań w uzasadnionych przypadkach.

8. Obecność rodzica na zebraniach jest obowiązkowa.

9. Każdy pracownik pedagogiczny szkoły w razie konieczności może skontaktować się z rodzicami telefonicznie lub wzywa rodzica za pośrednictwem sekretariatu szkoły w formie pisemnej.

10. W sytuacjach uzasadnionych wychowawczo, szkoła wzywa rodziców poza ustalonymi terminami.

11. Wychowawca w nagłych sytuacjach może skontaktować się z rodzicami telefonicznie, w innych sytuacjach wzywa rodzica do szkoły za pośrednictwem sekretariatu szkoły w formie pisemnej.

12. Wychowawca klasy utrzymuje kontakt z rodzicami w formach:

- zebrań z rodzicami,
- pisemnych informacji o postępach i zachowaniu uczniów w e-dzienniku,
- wizyty wychowawcy w towarzystwie pedagoga szkolnego w domu wychowanka,
- indywidualnych spotkań z rodzicami na terenie szkoły, po uprzednim uzgodnieniu terminu,
- odwiedzin w domu wychowanka po uprzednim uzyskaniu zgody rodzica (w szczególnych przypadkach bez zgody, np. brak kontaktu z rodzicami).

13. Corocznym obowiązkiem wychowawcy klasy w trakcie zebrań klasowych jest zapoznanie rodziców z:

- statutem szkoły,
- programem wychowawczo-profilaktycznym szkoły,
- planem wychowawczym klasy, planem pracy z rodzicami,
- ocenianiem wewnętrznym,
- kryteriami ocen zachowania,
- procedurami przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych,
- postępami edukacyjnymi i wychowawczymi uczniów,
- informacjami bieżącymi dotyczącymi funkcjonowania klasy i szkoły.

14. Wychowawca klasy w ramach zebrań klasowych z rodzicami powinien uwzględnić następujące zagadnienia:

- rozwój psychiczny dzieci i młodzieży,
- przyczyny i zapobieganie agresji,
- zapobieganie niewłaściwym zachowaniom,
- tolerancja i integracja,
- higiena i bezpieczeństwo,
- zadania rodziców w zakresie motywacji i wzmacniania dzieci,
- oraz inne zagadnienia wynikające z planu pracy szkoły i klasy.

15. Podczas spotkań klasowych z rodzicami wychowawca zobowiązany jest uwzględnić

następujące zasady:

- najtrudniejsze sprawy dotyczące ucznia należy omawiać szczerze, ale w indywidualnej rozmowie z rodzicami,
- z rodzicami rozmawiać należy po partnersku, z troską i życzliwością,
- udzielać konkretnych rad, co do przezwycięzania określonych trudności lub wskazywać osoby, instytucje, które to uczynią.

16. W trakcie zebrań klasowych zabrania się:

- dokonywania tylko negatywnych ocen zespołu uczniowskiego,
- publicznego czytania ocen,
- używania nazwisk przy przykładach negatywnych,
- podważania hierarchii wartości wyznawanych przez rodziców,
- nieograniczonego udostępniania rodzicom dziennika lekcyjnego.

17. Aktywizowanie i motywowanie rodziców do współpracy ze szkołą odbywa się poprzez:

- wspólne rozwiązywanie problemów klasowych,
- sprawy sprzeczne (między nauczycielem i rodzicem) omawiane są przy osobie trzeciej – pedagog/dyrektor/inny nauczyciel.
- pomoc rodziców w organizacji imprez klasowych,
- udział rodziców w takich formach pracy szkoły, jak: wycieczki, lekcje otwarte, święta szkoły, przegląd twórczości uczniowskiej, itp.,
- uhonorowanie przez dyrekcję szkoły aktywnie działających rodziców listami gratulacyjnymi wręczanymi na apelu kończącym rok szkolny,
- wspólne dbanie o estetykę pomieszczeń klasy,
- pomoc przy wykonywaniu prac na rzecz szkoły, klasy.

18. Nauczyciele poszczególnych przedmiotów zobowiązani są do uczestnictwa w zaproponowanych formach spotkań z rodzicami.

19. Pedagog szkolny zobowiązany jest do:

- przeprowadzenia, z udziałem przedstawicieli instytucji zajmujących się wychowaniem lub wspomagających szkołę, warsztatów dla rodziców (w miarę potrzeb zgłaszanych przez wychowawców klas, nauczycieli, dyrektorów szkoły),
- wspierania rodziców uczniów mających kłopoty z nauką oraz wywodzących się ze środowisk zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
- wspomagania wychowawców w zbieraniu informacji o problemach uczniów.

20. Zwolnienie ucznia z zajęć następuje tylko na pisemną prośbę rodzica, przedstawioną najpóźniej w dniu zwolnienia z podaniem istotnej przyczyny.

W uzasadnionych losowo przypadkach rodzic może zwolnić osobiście dziecko w trakcie trwania zajęć. W sytuacjach wyjątkowych decyzję o zwolnieniu ucznia z zajęć podejmuje dyrektor lub wicedyrektor szkoły.

21. Zwolnić z zajęć może wyłącznie wychowawca, dyrektor lub wicedyrektor.

22. Wyklucza się następujące zachowania rodziców:

- uzyskiwanie informacji o uczniu od nauczycieli na ulicy,
- przeszkadzanie w czasie lekcji,
- telefonowanie pod prywatny numer nauczyciela bez jego zgody,
- zajmowanie przerw nauczycielowi dyżurującemu,
- zasięganie informacji o uczniu u pracowników niepedagogicznych szkoły (za wyjątkiem asystenta nauczyciela, który może udzielać informacji rodzicowi tylko w obecności pracownika pedagogicznego).

23. Wszystkie uwagi i wnioski dotyczące pracy szkoły rodzice kierują kolejno do:

- wychowawcy klasy,
- dyrektora i wicedyrektora szkoły,

- Rady Pedagogicznej,
- organu nadzorującego szkołę,
- organu prowadzącego szkołę.

24. Rodzic zobowiązany jest do odbierania korespondencji w e-dzienniku.

III. WYKAZ MATERIAŁÓW I DOKUMENTÓW WYKORZYSTANYCH W TRAKCIE PRACY ORAZ POTWIERDZAJĄCYCH WYKONANIE PRACY

1. Odnotowanie obecności rodziców w e-dzienniku w części do tego przeznaczonej.
2. Notatka o temacie rozmowy w dzienniku lekcyjnym, dzienniku pedagoga (należy podać datę oraz jakie przyjęto ustalenia oraz zalecenia dla rodzica).

5. Procedura postępowania w sytuacjach, gdy rodzice odmawiają współpracy ze szkołą lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (rodzice uzależnieni od alkoholu, narkotyków lub przejawiający zachowania mogące świadczyć o zaburzeniach psychicznych).

1. Nauczyciel/wychowawca powiadamia o zaobserwowanej sytuacji pedagoga szkolnego, z którym przeprowadza diagnozę sytuacji rodzinnej ucznia.
2. W przypadku potwierdzenia złej sytuacji domowej ucznia pedagog szkolny informuje o tym fakcie dyrektora szkoły.
3. Problem zostaje objęty pracą zespołu wychowawczego w celu udzielenia pomocy dziecku.
4. Pedagog szkolny nawiązuje współpracę z MOPS oraz informuje na piśmie o sprawie sąd rodzinny.

6. Procedura postępowania w przypadku spóźnień na lekcje.

Procedura zawarta w Statucie Szkoły

7. Procedura postępowania w przypadku przedłużającej się nieobecności ucznia na zajęciach lekcyjnych.

Procedura zawarta w Statucie Szkoły

8. Procedura postępowania w przypadku uczniowskich wagarów czy samowolnego opuszczenia szkoły.

Procedura zawarta w Statucie Szkoły

9. Procedura postępowania w przypadku złego samopoczucia ucznia.

Nauczyciel po uzyskaniu informacji od ucznia dotyczących jego stanu zdrowia podejmuje następujące czynności:

1. W nagłych wypadkach natychmiast kontaktuje się z Pielęgniarką Szkolną która kieruje ucznia do lekarza lub wzywa Pogotowie Ratunkowe
2. Jeśli stan zdrowia ucznia jest zły, nauczyciel przekazuje informację do sekretariatu, lub dyrektora oraz powiadamia wychowawcę.
3. Wychowawca, wicedyrektor lub dyrektor zawiadamia rodziców lub opiekunów o złym samopoczuciu dziecka i konieczności odebrania go ze szkoły.
4. Wicedyrektor szkoły lub wyznaczona przez niego osoba sprawuje opiekę nad uczniem do czasu przybycia rodziców.
5. Niedopuszczalne jest wyrażenie zgody na samodzielny powrót dziecka do domu, nawet w przypadku telefonicznej rozmowy z rodzicami/opiekunami prawnymi.

10. Procedura postępowania w przypadku agresji słownej ucznia.

I. Działania profilaktyczne:

1. Omówienie problematyki na Radzie Pedagogicznej – szkolenie wewnętrzne lub zewnętrzne.
2. Zapoznanie uczniów z konsekwencjami karnymi agresji słownej – spotkanie z przedstawicielem Policji, Straży Miejskiej, innych służb.
3. Zapoznanie uczniów i rodziców ze sposobem postępowania w przypadku wystąpienia agresji słownej - wdrażanie procedury.
4. Analiza zagrożenia problemem – Zespół Kryzysowy i Koordynator ds. Bezpieczeństwa.

II. Działania na wypadek zaistnienia przypadku agresji słownej ucznia:

1. Nauczyciel bądź pracownik szkoły będący świadkiem agresji słownej zobowiązany jest do natychmiastowej słownej i stanowczej reakcji na zaistniałą sytuację, tzn.:
 - zareagować i powstrzymać dalszą agresję słowną - wyjaśnić z uczniem bądź uczennicą jego zachowanie;

- zgłosić fakt do wychowawcy bądź pedagoga szkolnego;
 - zanotować zaistniałe zdarzenie w e - dzienniku w „Uwagach o uczniach”.
2. Wychowawca bądź pedagog szkolny przeprowadza rozmowę o charakterze ostrzegawczym z uczniem bądź uczniami biorącymi udział w zachowaniu agresywnym celem ustalenia przyczyn – konfrontacja zdarzenia.
 3. Wychowawca bądź pedagog szkolny informuje uczniów o konsekwencjach zachowania agresywnego, zgodnych ze Statutem Szkolnym.
 4. Wychowawca powiadamia rodziców o zaistniałej sytuacji. Fakt rozmowy z rodzicem wychowawca odnotowuje w dzienniku lekcyjnym (opis szczegółowy zdarzenia przechowuje w teczce wychowawcy).
 5. W przypadku powtarzających się aktów agresji słownej lub pojawiającego się nasilenia przejawów agresji słownej u ucznia, wychowawca zwraca się z prośbą o pomoc do dyrektora szkoły.
 6. Dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców i wychowawcy. Zobowiązuje rodziców do podjęcia działań zapobiegających agresji słownej przez ucznia.
 7. W przypadku braku poprawy zachowania ucznia, Dyrektor podejmuje działania dyscyplinujące zgodnie ze Statutem Szkoły, np. nagana dyrektora.
 8. W przypadku agresji słownej skierowanej do nauczyciela lub innych pracowników szkoły, Dyrektor zobowiązany jest do podjęcia działań zgodnie z procedurą postępowania w przypadku przestępstwa przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu.

III. Działania naprawcze:

1. Współpraca pomiędzy wychowawcą, dyrektorem, pedagogiem szkolnym – monitoring zachowania ucznia po interwencji zgodnej z procedurą.

11. Procedura postępowania z uczniem sprawiającym trudności wychowawcze.

I. Działania profilaktyczne:

1. Omówienie problematyki na Radzie Pedagogicznej – szkolenie wewnętrzne lub zewnętrzne. Zapoznanie uczniów z konsekwencjami niewłaściwego zachowania.
2. Zapoznanie uczniów i rodziców ze sposobem postępowania w przypadku ucznia sprawiającego trudności wychowawcze - wdrażanie procedury .
3. Analiza problemu – Zespół Wychowawczy.

II. Działania na wypadek zaistnienia przypadku ucznia sprawiającego trudności wychowawcze:

1. Nauczyciel – wychowawca ma obowiązek przeprowadzenia diagnozy sytuacji szkolnej i rodzinnej uczniów na początku roku szkolnego.
2. Nauczyciel podejmuje działania wychowawcze zmierzające do eliminacji trudności i rozwiązania problemów szkolnych ucznia.
3. Nauczyciel informuje rodzica o istniejących trudnościach i zapoznaje go ze swoim planem działań, jednocześnie zobowiązuje rodzica do rzetelnej współpracy.
4. W przypadku utrzymujących się trudności wychowawczych z uczniem nauczyciel inicjuje spotkanie z członkami zespołu kryzysowego celem uzyskania pomocy i wsparcia w przezwyciężaniu problemów wychowawczych.
5. Zespół Wychowawczy opracowuje plan naprawczy w celu przezwyciężenia trudności ucznia uwzględniający zadania i zobowiązania do realizacji dla rodziców.
6. Pedagog we współpracy z wychowawcą klasy przeprowadza diagnozę problemów wychowawczych i emocjonalnych ucznia.

7. Wychowawca występuje do rodzica z informacją o konieczności przeprowadzenia badań w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, rzetelnie informując rodzica o znaczeniu opinii w dalszej edukacji ucznia.
8. W przypadku braku zgody rodzica na przeprowadzenie badań w poradni ucznia, którego postępowanie zagraża bezpieczeństwu innych, nauczyciel postępuje zgodnie z procedurą dotyczącą postępowania z uczniem agresywnym.
9. Na najbliższym spotkaniu Rady Pedagogicznej nauczyciel szczegółowo zapoznaje grono nauczycielskie z zaistniałym problemem, przedstawia dotychczasowe działania oraz stan faktyczny na dany dzień.

III. Działania naprawcze:

1. Współpraca pomiędzy wychowawcą, dyrektorem, pedagogiem szkolnym i rodzicem – monitoring zachowania ucznia po interwencji zgodnej z procedurą.

12. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania się ucznia(w tym z ucznia z autyzmem) wobec innych uczniów, nauczycieli, pracowników szkoły.

I. Zasady postępowania wobec wszystkich uczniów

1. Nauczyciel przerywa agresywne zachowanie ucznia (grupy uczniów) stosując niezbędne środki i metody adekwatne do zaistniałej sytuacji mające na celu ograniczenie skutków agresji. W razie bezskuteczności środków oddziaływania psychologiczno-pedagogicznego, w stanie wyższej konieczności (w przypadku oceny, że może dojść do zagrożenia zdrowia lub życia), również środków przymusu bezpośredniego.
2. Natychmiast informuje wychowawcę klasy lub pedagoga szkolnego o zdarzeniu.
3. Wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem/uczniami na temat zdarzenia, sporządza notatkę (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany).
4. Wychowawca informuje rodziców (opiekunów prawnych) ucznia/uczniów, uczestników zdarzenia o zaistniałej sytuacji (odnotowuje ten fakt w e- dzienniku).
5. W przypadku powtarzania się sytuacji wychowawca zgłasza ten fakt do pedagoga szkolnego oraz powiadamia dyrektora szkoły o przypadkach szczególnie drastycznych zachowań agresywnych (stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia).
6. Wychowawca ucznia/uczniów w porozumieniu z dyrektorem szkoły stosuje wobec ucznia/uczniów kary określone w Statucie Szkoły.

II. Zasady postępowania wobec ucznia z autyzmem przejawiającego zachowania trudne.

1. Nauczyciel będący świadkiem zachowania trudnego w czasie kontaktu z dzieckiem reaguje spokojnie ale zdecydowanie. Podejmuje działania mające na celu eliminację zachowania, polegające w razie konieczności na:

- przeprowadzeniu ucznia (odseparowaniu go do grupy) w bezpieczne, spokojne miejsce,
 - przytrzymaniu (chwilowym i częściowym ograniczeniu swobody ruchów),
 - wezwaniu pogotowia ratunkowego oraz rodziców/opiekunów – gdy inne sposoby są nieskuteczne.
2. Powiadamia wychowawcę klasy lub w razie jego nieobecności, pedagoga szkolnego o zdarzeniu.
 3. Wpisanie notatki o zachowaniu ucznia do karty obserwacji ucznia.
 4. Wychowawca przedstawia rodzicom informację o zajściu i formach podjętej interwencji.

13. Procedura postępowania wobec ucznia sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.

1. Nauczyciel będący świadkiem czynu niezwłocznie powiadamia o zdarzeniu pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły.
2. Przekazuje sprawcę czynu (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) pod opiekę pedagogowi szkolnemu lub dyrektorowi szkoły.
3. Zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa (np. ostre narzędzia, przedmioty kradzieży itp.)
4. We współpracy z pedagogiem ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
5. Pedagog szkolny lub dyrektor szkoły powiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia- sprawcy.
6. Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.

14. Procedura postępowania wobec ofiary czynu karalnego.

Działania nauczyciela/pedagoga:

1. Powierzyć opiekę nad uczniem - ofiarą czynu karalnego pielęgniarce lub osobie przeszkolonej w udzielaniu pierwszej pomocy. To ona decyduje o konieczności ewentualnego wezwania pogotowia.
2. Powiadomić o zdarzeniu rodziców ucznia, pamiętając, aby informacja zawierała:
 - zwięzły opis zdarzenia,
 - opis aktualnego stanu fizycznego i psychicznego ofiary,
 - kroki podjęte w celu wyjaśnienia zajścia oraz zapewnienia bezpieczeństwa fizycznego ofierze.

15. Procedura postępowania w przypadku przyniesienia przez ucznia papierosów lub ich palenia na terenie szkoły.

- Osoba, która zauważy ucznia palącego papierosy na terenie szkoły powinna poinformować wychowawcę lub pedagoga szkolnego.

- Wychowawca/pedagog szkolny w obecności innej osoby dorosłej ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu papierosy, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży. [Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży, ani teczki ucznia- jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji.]
- Wychowawca/pedagog szkolny zabezpiecza papierosy i dopilnowuje, by sprawca uporządkował miejsce zdarzenia.
- Wychowawca rozmawia z uczniem o zdarzeniu oraz wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im informację o paleniu papierosów przez dziecko.
- Przeprowadza rozmowę z uczniem w ich obecności, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Sporządza notatkę o zaistniałym incydencie, którą podpisuje rodzic (opiekun) dziecka (do teczki wychowawcy).
- W przypadku nasilenia się zjawiska u jednego lub grupy uczniów, wychowawca powiadamia pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły oraz stosuje wobec wychowanków kary określone w Statucie Szkoły.

16. Procedura postępowania w przypadku gdy nauczyciel uzyska informacje, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

1. Nauczyciel zobowiązany jest do przekazania uzyskanej informacji wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. W przypadku, gdy rodzice odmówią współpracy, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
5. Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowy z uczniem i rodzicami, ostrzeżenia przed konsekwencjami, spotkania z pedagogiem i psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).

17. Procedura postępowania w przypadku gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych substancji odurzających.

- I.** Działania przeciwdziałające, zwracające uwagę na zachowanie wskazujące na spożycie przez ucznia alkoholu, narkotyków lub innych substancji odurzających:
 - 1. Omówienie problematyki na Radzie Pedagogicznej – szkolenie wewnętrzne lub zewnętrzne.
 - 2. Zapoznanie uczniów z procedurą podczas godzin z wychowawcą.
 - 3. Zapoznanie rodziców z procedurą w czasie zebrania
 - 4. Wskazanie konsekwencji spożywania i uzależnienia od środków odurzających, alkoholu, narkotyków, poruszane na spotkaniach z pedagogiem szkolnym.
 - 5. Działania wychowawców i innych nauczycieli na rzecz profilaktyki uzależnień.
- II.** Działania na wypadek podejrzeń nauczyciela co do ucznia, którego zachowanie wskazuje na spożycie alkoholu, narkotyków lub innych substancji odurzających:
 - 1. Nauczyciel bądź pracownik szkoły, który podejrzewa że uczeń może być pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających:
 - a. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
 - b. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
 - c. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego przybycia do szkoły gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka o pozostaniu ucznia w szkole czy przewiezieniu go do placówki służby zdrowia albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom Policji – decyduje dyrektor szkoły po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia.
 - d. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę Policji .
 - e. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji Policji.
- III.** Działania naprawcze.
 - 1. Zebranie Zespołu Wychowawczego – ustalenie dalszych etapów postępowania.
 - 2. Pomoc pedagoga szkolnego – kontakt z instytucjami państwowymi lub społecznymi.
 - 3. Diagnoza wsparcia ucznia przez rodzinę, bliskich, znajomych.

18. Procedura postępowania gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancje przypominającą narkotyk.

1. Nauczyciel w obecności innej osoby dorosłej ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał musubstancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. [Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży ani teczek ucznia- jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji].
O swoich spostrzeżeniach powiadamia pedagoga, dyrektora szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
2. W przypadku, gdy uczeń, mimo żądań, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczek, dyrektor szkoły wzywa Policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
3. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, pedagog po odpowiednim zabezpieczeniu zobowiązany jest przekazać ją Policji. Wcześniej próbując ustalić; w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając notatkę z ustaleń.

19. Procedura postępowania gdy nauczyciel (pracownik szkoły) znajduje na terenie szkoły substancje przypominającą wyglądem narkotyk.

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej niepowołanych osób oraz jej ewentualnym zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji.
2. O ile to możliwe próbuje ustalić (w zakresie działań pedagogicznych) do kogo znaleziona substancja należy.
3. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły, który wzywa Policję.
4. Po przyjeździe Policji dyrektor szkoły niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

20. Procedura postępowania w przypadku prób samobójczych lub samobójstwa ucznia.

Każdy pracownik ZSO ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia. W przypadku zaobserwowania lub podjęcia informacji, że uczeń planuje podjąć próbę samobójczą, każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym pedagoga, psychologa lub dyrektora szkoły.

- A. Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.
 1. O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:
 - Mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei.

- Mówienie wprost lub bezpośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych lub testamentu.
 - Pozbywanie się osobistych i cennych dla ucznia przedmiotów.
 - Unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie.
 - Zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność.
- Przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań.
 - Przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, zażywanie narkotyków, spożywanie alkoholu.
 - Przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania itp.
 - Podejmowanie w przeszłości prób samobójczych.
 - Fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo
2. Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia, wychowawca i pedagog podejmują odpowiednie działania interwencyjne:
- Jednoznacznie ustalają, które z w/w przesłanek występują u danego ucznia.
 - Przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w celu występowania ustalenia przyczyn, kontaktują się z rodzicami w celu ustalenia przyczyn zmian w zachowaniu ucznia.
 - Przekazują informację o zagrożeniu rodzicom i dyrektorowi szkoły.
 - Ustalają z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów, proponują pomoc psychoterapeutyczną na terenie szkoły lub poza nią.
- B. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych)
1. Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia wychowawca, pedagog szkolny oraz dyrektor szkoły podejmują następujące działania:
- Nie pozostawiają ucznia samego, próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce.
 - Informują o zaistniałej informacji i zagrożeniu rodziców.
 - Przekazują dziecko pod opiekę rodziców (prawnych opiekunów) lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia odpowiednim instytucjom (np. policji)
- C. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą.
1. Po uzyskaniu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą dyrektor szkoły, wychowawca, pedagog szkolny podejmują następujące działania:
- Jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole, wychowawca, (nauczyciel, pracownik) powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły a ten rodziców/opiekunów prawnych.
 - Dyrektor szkoły, pedagog szkolny oraz wychowawca dokonują oceny sytuacji i przeprowadzają rozmowę wspierającą z uczniem i rodzicami oraz przekazują informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
 - Jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu szkołę, dyrektor szkoły, pedagog szkolny przekazuje rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
 - O próbie samobójczej dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji

zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli.

- Pedagog planuje dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia oraz przekazują rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą.
- W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji.
- Pedagog szkolny oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły.

D. Postępowanie w przypadku dokonania przez ucznia samobójstwa.

- Zebranie wstępnych informacji o okolicznościach zdarzenia i przekazanie ich dyrektorowi szkoły.
- Zawiadomienie organu prowadzącego i nadzorującego szkołę przez dyrektora szkoły.
- Zebranie Zespołu Kryzysowego i wspólne podjęcie dalszych działań.
- Poinformowanie nauczycieli o zdarzeniu na Radzie Pedagogicznej
- Poinformowanie uczniów na forum klasy przez wychowawców.
- Stworzenie uczniom możliwości uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.
- Udzielanie wsparcia uczniom.
- Unikanie umedialniania problemu.
- Unikanie poczucia nadmiernej odpowiedzialności za zdarzenie.

21. Procedura postępowania w przypadku przestępstwa przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu – nauczycielowi.

I. Procedura postępowania w przypadku przestępstwa przeciwko nauczycielowi.

1. Jeżeli w stosunku do nauczyciela, uczeń, rodzic lub inna osoba używa obelżywych wyzwisk, grożenia, opluwania, rzucania przedmiotami, stosuje agresję fizyczną lub psychiczną, itp. to:
 - a. nauczyciel o zaistniałej sytuacji powiadamia dyrektora szkoły, opisując okoliczności,
 - b. wychowawca klasy w porozumieniu z nauczycielem sporządza pisemną notatkę, którą przechowuje w „teczce wychowawcy”.
 - c. w przypadku popełnienia przestępstwa przez osobę pełnoletnią dyrektor szkoły zawiadamia policję,
 - d. jeżeli sprawcą przestępstwa był uczeń, dyrektor w porozumieniu z wychowawcą, udziela nagany,
 - e. dyrektor szkoły o wydarzeniu informuje rodziców/prawnych opiekunów,
 - f. w przypadku ponownego popełnienia przestępstwa przez tego samego ucznia dyrektor szkoły zawiadamia policję.

22. Procedura postępowania w przypadku złamania przez ucznia zakazu korzystania w czasie zajęć lekcyjnych z telefonu komórkowego, dyktafonu, aparatu fotograficznego lub innego urządzenia służącego do rejestrowania dźwięku i obrazu.

Procedura zawarta w Statucie Szkoły

23. Procedura reagowania na epizod psychotyczny ucznia.

I. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE.

1. Omówienie skutecznych metod reagowania – współpraca ze specjalistą.
2. Omówienie procedury w Zespole Wychowawczym.
3. Opracowanie listy placówek zajmujących się udzielaniem pomocy osobom chorym psychicznie.

II. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA EPIZOD PSYCHOTYCZNY UCZNIA.

1. Nauczyciel będący świadkiem zdarzenia pozostaje w kontakcie z uczniem, nie pozostawia ucznia samego.
2. W czasie kontaktu z dzieckiem reaguje spokojnie, łagodnie, delikatnie.
3. Nauczyciel próbuje jak najszybciej, bez rozgłosu, przeprowadzić ucznia w spokojne, bezpieczne miejsce (sekretariat, pokój pedagoga szkolnego).
4. Nauczyciel o zaistniałej sytuacji jak najszybciej informuje wicedyrektora i dyrektora szkoły.
5. Wicedyrektor /dyrektor lub wychowawca informuje rodziców/prawnych opiekunów o zaistniałej sytuacji i jeżeli istnieje taka potrzeba dyrektor lub wskazana przez niego osoba zawiadamia pogotowie ratunkowe.

III. DZIAŁANIA NAPRAWCZE.

1. Jeżeli uczeń wraca do szkoły po leczeniu szpitalnym (dłuższej nieobecności), należy przygotować klasę do odpowiedniego zachowania się. Zaplanować tematyczne zajęcia edukacyjne, spotkanie z psychologiem, itp.
2. Jeżeli uczeń nie wyraża chęci na informowanie klasy o chorobie, nie podejmować działań patrz pkt.1.

24. Procedura postępowania w wypadku stwierdzenia na terenie szkoły wszawicy.

Postępowania w wypadku stwierdzenia przypadków wszawicy:

1. W przypadku podejrzenia o występowanie wszawicy wśród dzieci i młodzieży szkolnej, pielęgniarka szkolna przeprowadza kontrolę czystości wśród uczniów.
2. W przypadku stwierdzenia występowania wszawicy u dzieci pielęgniarka informuje rodziców o konieczności wykonania wśród wszystkich domowników zabiegów leczniczych.

3. Na czas leczenia uczeń pozostaje w domu.
4. Po zakończeniu terapii uczeń jest poddany ponownemu przeglądowi higieny w gabinecie pielęgniarki szkolnej.
6. W celu ograniczenia występowania choroby pielęgniarka szkolna dokonuje przeglądu całej klasy, do której uczęszcza uczeń chory, a także przeglądu klas jego rodzeństwa.
7. Pielęgniarka informuje dyrekcję szkoły o skali zjawiska, natomiast rodzicom przekazuje informacje o stanie czystości włosów i skóry głowy ich dzieci oraz informacje dotyczące przeprowadzenia koniecznych zabiegów higienicznych.
8. W miarę potrzeby dyrektor organizuje działania edukacyjne dotyczące w/w. problematyki skierowane do dzieci, rodziców, opiekunów prowadzone przez pielęgniarkę szkolną.
9. Wychowawca lub pielęgniarka przekazuje informację wszystkim rodzicom klas, w których występują przypadki wszawicy o konieczności systematycznego sprawdzenia czystości skóry głowy i włosów u dzieci.
10. W przypadku występowania trudności w rozwiązywaniu problemu np. w rodzinach o niskim statusie socjo-ekonomicznym należy podjąć współpracę z władzami samorządowymi (pomocą społeczną), w celu udzielenia wsparcia tym rodzinom w rozwiązywaniu problemu wszawicy wśród wszystkich domowników.

25. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia kradzieży przez ucznia.

1. Wychowawca zawiadamia o zdarzeniu pedagoga.
2. We współpracy z pedagogiem szkolnym ustala okoliczności kradzieży dokonanej przez wychowanka (z zachowaniem nietykalności osobistej ucznia).
3. Wzywa rodziców (opiekunów prawnych) sprawcy, przeprowadza rozmowę z uczniem w ich obecności, z której sporządza notatkę podpisaną przez rodziców (do teczki wychowawcy).
4. Sprawca podejmuje zadośćuczynienie poszkodowanemu w kradzieży.
5. Wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły ustala dla ucznia karę określoną w Statucie Szkoły.

26. Procedura postępowania w przypadku jeżeli nauczyciel podejrzuje krzywdzenie dziecka – przemoc seksualna.

- I. Zawiadamia o swoich spostrzeżeniach pedagoga lub dyrektora szkoły.
- II. Pedagog podejmuje działania pomocowo - interwencyjne:
 - Zapewnia dziecku bezpieczeństwo fizyczne,
 - Zapewnia emocjonalne wsparcie dla dziecka i rodziny,
 - Zapewnia pomoc medyczną,
 - Uruchamia działania prawne,
 - Wskazuje konieczność i możliwość pomocy psychologicznej i

psychoterapeutycznej.

III. W przypadku, kiedy znamy (lub podejrzewamy) osobę będącą sprawcą wykorzystywania, pedagog:

- Izoluje ją od dziecka.
- Dbą o to aby dziecko nie zostawało samo.
- Zapewnia dziecku poczucie bezpieczeństwa.
- Informuje dziecko, że niczemu nie jest winne, nie ponosi odpowiedzialności za to co się stało.

27. Procedura postępowania w przypadku niszczenia mienia szkolnego.

Postępowanie w przypadku niszczenia mienia szkolnego:

1. W sytuacji dostrzeżenia jakiegokolwiek usterki lub zniszczenia mienia szkolnego, każdy uczeń zobowiązany jest zgłosić szkodę nauczycielowi dyżurującemu, wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły.
2. Uczeń, który zniszczył lub uszkodził mienie szkolne, niezależnie od okoliczności, jest zobowiązany zgłosić ten fakt nauczycielowi dyżurującemu, wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły.
3. Uczeń będący świadkiem niszczenia mienia szkolnego ma obowiązek zgłosić ten fakt nauczycielowi dyżurującemu, wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły.
4. Nauczyciel dyżurujący zobowiązany jest podjąć stosowne interwencje wobec sprawcy zniszczenia.
5. W razie potrzeby zabezpieczenia lub naprawy zniszczonego mienia, nauczyciel dyżurujący ma obowiązek niezwłocznie poinformować o tym wychowawcę klasy oraz wicedyrektora lub dyrektora.
6. Nauczyciel dyżurujący lub każdy inny pracownik szkoły, który został poinformowany o fakcie niszczenia lub zniszczenia mienia szkolnego ma obowiązek, jak najszybciej, powiadomić o tym wychowawcę sprawcy zniszczenia.
7. Wychowawca przeprowadza z uczniem rozmowę na temat zaistniałej sytuacji, ustala przebieg i okoliczności zdarzenia oraz ewentualnych innych uczestników.
8. Wychowawca podejmuje decyzję o konieczności i sposobie ukarania sprawcy.
9. Wychowawca w porozumieniu z dyrektorem oceniają straty i szkody materialne.
11. Wychowawca niezwłocznie powiadamia rodziców ucznia, który dokonał zniszczenia mienia szkolnego, o zdarzeniu i jego konsekwencjach (wychowawczych i finansowych).
12. Wychowawca ustala z uczniem i rodzicami sposób i termin naprawienia wyrządzonych szkód lub uiszczenia opłaty za ich naprawę (darowizna na rzecz szkoły).
13. Jeśli szkoda nie zostanie naprawiona w ustalonym terminie, dyrektor szkoły wzywa rodziców (opiekunów prawnych) do natychmiastowego wywiązania się z poczynionych ustaleń.
14. W przypadku, gdy rodzice nadal uchylają się od pokrycia kosztów naprawy lub odkupienia zniszczonego mienia oraz gdy wartość kradzieży lub zniszczenia przekracza 250 zł sprawa obligatoryjnie jest zgłaszana na Policję.
15. Rodzice i uczeń zobowiązują się do podjęcia pracy nad eliminacją podobnych szkodliwych zachowań.

16. Procedura ta nie obowiązuje w przypadku uszkodzenia mienia prywatnego, za którego posiadanie przez ucznia, szkoła nie ponosi odpowiedzialności.
17. W przypadku, gdy trudno ustalić, kto dokonał zniszczeń, dyrektor szkoły informuje uczniów klasy, w której może być sprawca, o konieczności jego ujawnienia. Jeśli osoba winna nie zostanie wskazana, dyrektor szkoły może zobowiązać do pokrycia całkowitego kosztu naprawy zniszczonego mienia wszystkich uczniów danej klasy.

28. Procedura postępowania w przypadku fałszerstwa dokonanego przez ucznia.

Sytuacja fałszerstwa w szkole dotyczy:

- dokonywania wpisów do dzienników lekcyjnych (wpisywanie, poprawianie, usuwanie ocen, usprawiedliwianie nieobecności),
- przedstawiania fałszywych zwolnień i usprawiedliwień od rodziców,
- podrabiania (przerabiania) zaświadczeń lekarskich, podkładania prac innych uczniów jako własnych,
- inne przypadki (podrabianie zgody rodziców na udział w zawodach sportowych, wycieczce itp.),
- fałszowanie podpisu nauczyciela na zwolnieniu wyjścia z lekcji.

1. Osoby mogące podjąć decyzję o wszczęciu postępowania:

- wychowawca klasy,
- nauczyciel przedmiotu,
- pedagog szkolny,
- wicedyrektor i dyrektor.

2. Procedura postępowania w wypadku stwierdzenia fałszerstwa:

- świadek zdarzenia (osoba zgłaszająca) zabezpiecza dowody fałszerstwa (jeśli istnieje taka możliwość), powiadamia o sytuacji wychowawcę klasy
- wychowawca klasy powiadamia rodziców ucznia,
- wychowawca ustala termin spotkania z uczniem i jego rodzicami celem wyjaśnienia powodów fałszerstwa,
- wychowawca informuje rodziców i ucznia o konsekwencjach prawnych oraz szkolnych zdarzenia

3. W przypadku podrobienia dokumentu szkolnego (e - dziennik, oficjalne dokumenty szkoły) szkoła przekazuje informację na Policję.

29. Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu na terenie szkoły.

Wybrane kategorie przestępstw z Kodeksu karnego ścigane z urzędu:

- udział w bójce lub pobiciu,
- doprowadzenie małoletniego poniżej 15 lat do obcowania lub poddania się innej czynności seksualnej,
- znęcanie się,
- naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza,
- wywieranie wpływu na świadka,
- kradzież, kradzież z włamaniem,
- rozbój,
- kradzież rozbójnicza,
- wymuszenie rozbójnicze,
- przywłaszczenie, oszustwo.

1. Osoba będąca świadkiem lub posiadająca informację o popełnieniu ww. przestępstw natychmiast powiadamia dyrektora szkoły.
2. Dalsze działania podejmuje dyrektor szkoły.

30. Procedura postępowania w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa pobytu uczniów na terenie szkoły np. chęci zabrania ucznia z zajęć przez osobę nieupoważnioną lub nieznaną, uprowadzenia ucznia, wtargnięcia osób obcych i inne.

1. Poinformować stronę o konieczności udania się do dyrektora szkoły w celu wyjaśnienia sprawy.
2. Zawiadomić pedagoga, a jeśli sytuacja tego wymaga to również policję.
3. Uniemożliwić wykonanie niezgodnego z prawem działania - jeśli to konieczne - użyć siły ile to niezbędne, gdy sytuacja tego wymaga.

31. Procedura przyprowadzania i odbierania uczniów do 7 roku życia.

1. Rodzice przyprowadzający i odbierający dziecko ze szkoły podstawowej, są odpowiedzialni za jego bezpieczeństwo w drodze do szkoły - do momentu przekazania go pod opiekę nauczyciela oraz w drodze ze szkoły – od chwili zabrania go ze szkoły podstawowej.

2. Dopuszcza się możliwość odbierania dzieci przez osoby dorosłe posiadające zdolność prawną i upoważnione na piśmie przez rodziców lub prawnych opiekunów.
3. Rodzice ponoszą odpowiedzialność prawną za bezpieczeństwo dziecka przyprowadzanego i odbieranego ze szkoły podstawowej przez upoważnioną przez nich osobę .

Szczegółowe zasady przyprowadzania i odbierania dzieci ze świetlicy:

1. Świetlica czynna jest od godziny 6.00 do zakończenia zajęć zgodnie z ustalonym planem dnia do godziny 16.30 (w wyjątkowych sytuacjach do 17.30)
2. Rodzice, w karcie zgłoszenia dziecka do świetlicy podają imiona i nazwiska osób upoważnionych do przyprowadzania i odbierania dziecka - osoby te muszą być pełnoletnie i posiadać zdolność prawną, oraz okazać dowód tożsamości w przypadku wątpliwości.
2. Nauczyciel bierze odpowiedzialność za dziecko od momentu jego wejścia do sali, w związku z czym rodzic/opiekun zobowiązany jest przyprowadzić dziecko do nauczyciela – nie wolno pozostawiać go na placu szkolnym ani też wysłać bez opieki, np. od furty szkolnej do budynku szkolnego lub z korytarza.
3. Nauczyciel nie może wydać dziecka osobie trzeciej na telefoniczną prośbę rodziców, jedynie na pisemne upoważnienie.
4. Rodzice lub osoby upoważnione przyprowadzają dziecko lub odbierają bezpośrednio w obecności nauczyciela odpowiedzialnego za dziecko.
5. Nauczyciel może odmówić wydania dziecka w przypadku, gdy stan osoby zamierzającej odebrać dziecko będzie wskazywał, że nie jest ona w stanie zapewnić dziecku bezpieczeństwa (np. upojenie alkoholowe, agresywne zachowanie). Nauczyciel ma obowiązek zatrzymać dziecko w świetlicy do czasu wyjaśnienia sprawy. W tym przypadku należy wezwać drugiego rodzica, opiekuna prawnego dziecka lub upoważnioną do odbioru inną osobę.
6. Życzenie rodziców dotyczące nieodbierania dziecka przez jednego z rodziców musi być poświadczane przez orzeczenie sądowe.
7. W wypadku odebrania dziecka przez rodziców/opiekunów i pozostawiania na terenie szkoły, w szczególności na placu szkolnym, odpowiedzialność za jego zdrowie i bezpieczeństwo ponoszą rodzice lub opiekunowie .
8. W przypadku złego samopoczucia dziecka powiadamia się tym rodziców, którzy mają obowiązek jak najszybszego odebrania wychowanka ze świetlicy i zapewnienia mu opieki medycznej.
9. W przypadku, gdy dziecko nie zostanie odebrane po upływie czasu pracy świetlicy nauczyciel zobowiązany jest powiadomić telefonicznie rodziców lub osoby upoważnione do odbioru o zaistniałym fakcie.
10. Jeżeli pod wskazanymi numerami telefonów (praca, dom, tel. komórkowy) nie można uzyskać informacji o miejscu pobytu rodziców lub osób upoważnionych do odbioru dziecka nauczyciel oczekuje z dzieckiem w placówce przedszkolnej 0,5 godziny.
11. Po upływie tego czasu nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły, on podejmuje decyzję o poinformowaniu komisariatu policji o niemożności skontaktowania się z rodzicami (prawnymi opiekunami) dziecka.
12. W przypadku braku możliwości powiadomienia dyrektora nauczyciel sam podejmuje decyzję o powiadomieniu policji.

13. Rodzice zobowiązani są przestrzegać godzin przyprowadzania i odbierania dzieci.

32. Procedura postępowania w czasie zagrożenia „bombowego” (przyjęcie zgłoszenia telefonicznego, znalezienie na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, przedmiotu niewiadomego pochodzenia).

- Osoba, która przyjęła zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego lub znalazła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, niezwłocznie powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły.
- Zabezpieczenie miejsca, w którym znajduje się podejrzany przedmiot.
- Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać!
- Dyrektor niezwłocznie powiadamia Policję, Straż Pożarną lub Straż Miejską.
- Do czasu przybycia Policji akcją kieruje dyrektor szkoły. Jeżeli zaistnieje taka konieczność dyrektor zarządza ewakuację.
- Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze, takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno-kanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
- Po przybyciu Policji na miejsce incydentu bombowego, akcją kieruje Policja.
- Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.

33. Procedura postępowania w przypadku otrzymania podejrzanej paczki lub koperty oraz telefonu ostrzegającego przed niebezpieczeństwem.

- Należy zabezpieczyć teren, uniemożliwić dostęp uczniów do podejrzanej przesyłki.
- Niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły.
- Dyrektor szkoły powiadamia policję i straż pożarną oraz podejmuje decyzję o ewentualnej ewakuacji szkoły.
- Po ogłoszeniu ewakuacji należy zachować spokój i opanowanie, powoli sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon udając się na wyznaczone miejsce.
- Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne Policji.

34. Procedura kontaktu z mediami w sytuacji kryzysowej.

1. Kontakt z mediami w sytuacji kryzysowej odbywa się w formie oficjalnych komunikatów.
2. W przygotowaniu oficjalnych komunikatów bierze udział Zespół Kryzysowy, należy podjąć współpracę z Organem Prowadzącym szkołę.
3. Tylko dyrektor lub wyznaczona przez dyrektora osoba kontaktuje się z mediami, przekazuje niezbędne informacje.
4. Pozostali pracownicy szkoły nie udzielają informacji o kryzysie, nie wyrażają swoich opinii publicznie do czasu oficjalnego zakończenia sprawy.
5. Należy wyznaczyć miejsce oraz godzinę, gdzie będą udzielane informacje dotyczące zdarzenia.
6. Na zapytania ze strony mediów należy odpowiadać natychmiast, przekazując jedynie pewne informacje, unikając domysłów na temat prawdopodobnych przyczyn sytuacji kryzysowej.
7. W miarę możliwości należy zwołać konferencję prasową, której przewodniczy dyrektor szkoły lub osoba przez niego upoważniona.
8. Obecność kadry zarządzającej na konferencji jest obowiązkowa.

35. Procedura ustalania okoliczności i przyczyn wypadków uczniów i pracowników szkoły oraz postępowania powypadkowego.

- I. Za wypadek ucznia/pracownika uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z realizacją zajęć szkolnych/z wykonywaniem pracy:**
- podczas lub w związku z wykonywaniem przez ucznia/pracownika zwykłych czynności lub poleceń nauczycieli/ przełożonych,
 - podczas lub w związku z wykonywaniem przez ucznia/ pracownika czynności (bez polecenia) w czasie pozostawiania pod nadzorem szkoły/ w czasie wykonywania obowiązków pracowniczych,
 - podczas zajęć szkolnych, poza terenem szkoły, wynikających z realizacji zadań programowych szkoły,
 - w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji zakładu pracy w drodze między siedzibą zakładu pracy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.
1. Za śmiertelny wypadek ucznia/pracownika uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć w okresie nie przekraczającym 6 miesięcy od dnia wypadku.
 2. Za ciężki wypadek ucznia/pracownika uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, takie jak: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności rozrodczej lub inne uszkodzenie ciała albo rozstroju zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała

choroba psychiczna, całkowita lub częściowa niezdolność do nauki/pracy w szkole albo trwale, istotne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

3. Za zbiorowy wypadek ucznia/pracownika uważa się wypadek, któremu w wyniku tego samego zdarzenia uległy co najmniej dwie osoby.

II. Katalog otwarty zdarzeń szczególnych.

Wypadkiem ucznia jest uraz, który zaistniał na terenie szkoły powodujący widoczne drobne krwawienie lub urazowe zmiany ciała: siniaki, guzy, zadrapania. Itp. Wypadkiem ucznia jest uraz, który powstał na terenie szkoły i nie spowodował łatwo dostrzegalnych zmian zewnętrznych, ale był wskazany jako przyczyna nieobecności na lekcji lub zajęciach. Wypadkiem ucznia jest również wyżej wymieniony uraz, który zdarzył się podczas imprezy lub wycieczki szkolnej organizowanej przez szkołę. Badanie w trybie ustalonym dla wypadku ucznia podlega każde zdarzenie **zgłoszone pisemnie** przez rodziców, opiekunów lub świadka wypadku (pracownika szkoły).

III. W sprawie ustalenia okoliczności i przyczyn wypadków uczniowskich i pracowniczych powołuje się zespół powypadkowy w składzie:

1. przewodniczący - specjalista ds. BHP
2. członek – Społeczny Inspektor Pracy

IV. Postępowanie pracownika szkoły w czasie zaistnienia wypadku.

1. Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pomocy przedmedycznej oraz sprowadzając pomoc (pogotowie ratunkowe, pielęgniarkę szkolną, inną osobę pełnoletnią).
2. Pracownik szkoły, który przyjął informację o wypadku śmiertelnym, ciężkim, zbiorowym jest zobowiązany do zabezpieczenia miejsca wypadku do czasu ustalenia okoliczności i przyczyn w sposób wykluczający:
 - dopuszczenie do miejsca osób niepowołanych,
 - zmiany położenia przedmiotów, które spowodowały wypadek lub pozwolą odtworzyć jego okoliczności.
 - Dokonywanie zmian w miejscu wypadku jest dopuszczalne, jeżeli zachodzi konieczność ratowania osób lub mienia albo zapobieżenia grożącemu niebezpieczeństwu.
 - W sytuacji innego wypadku zespół powypadkowy ustala okoliczności i przyczyny na podstawie rozmów przeprowadzonych z poszkodowanym i świadkami wypadku.
3. Każdy wypadek jaki zdarzył się na terenie szkoły lub podczas zajęć organizowanych przez szkołę poza jej terenem należy zgłosić niezwłocznie na obowiązującym druku. Obowiązek zgłoszenia dotyczy rodziców, opiekunów prawnych, pracowników szkoły.
4. O wypadku śmiertelnym, ciężkim, zbiorowym informować niezwłocznie dyrektora , a w razie jego nieobecności dyżurującą kadrę kierowniczą.
5. Dyżurująca kadra kierownicza informuje o wypadku:
 - rodziców poszkodowanego (prawnych opiekunów),
 - szkolnego specjalistę ds. BHP, społecznego inspektora pracy,
 - o wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym – także prokuratora i kuratora oświaty,
 - o wypadku do którego doszło w wyniku zatrucia – także inspektora sanitarnego.

6. Zespół powypadkowy ustala okoliczności i przyczyny wypadku natychmiast po otrzymaniu wiadomości o wypadku, a w szczególności:
 - dokonuje oględzin miejsca wypadku, stanu technicznego urządzeń oraz bada warunki wykonywania pracy/nauki i inne okoliczności, które mogły mieć wpływ na powstanie wypadku,
 - prowadzi rozmowę z poszkodowanym (o ile stan zdrowia na to pozwala), świadkami wypadku,
 - w miarę potrzeby zasięga opinii lekarza lub innych specjalistów.
7. Przedstawiciel ustawowy poszkodowanego ucznia, poszkodowany pracownik ma prawo zgłoszenia uwag i zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole powypadkowym wg. obowiązujących przepisów o czym zespół powypadkowy jest zobowiązany pouczyć pracownika i ucznia (rodzica lub opiekuna prawnego).

36. Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy i stalkingu

Do zjawisk związanych z cyberprzemocą zalicza się:

- **Robienie zdjęć innym osobom telefonem komórkowym bez zgody rodziców/opiekunów prawnych,**
- **Wstawianie zdjęć osób zarejestrowanych na fotografii bez ich zgód, a szczególnie przy ich wyraźnym sprzeciwie,**
- **Włamania na pocztę elektroniczną, strony internetowe, kradzież treści zamieszczonych na prywatnych stronach internetowych,**
- **Stalking (nękanie przy pomocy Internetu, telefonów komórkowych),**
- **Groźby i znieważania wysyłane za pomocą Internetu lub telefonów komórkowych,**
- **Umieszczanie wulgarnych treści w Internecie, publikacja ich w miejscach masowego dostępu dzieci i młodzieży,**
- **Bezprawne wykorzystywanie informacji,**
- **Uwodzenie i treści pornograficzne w Internecie.**

W przypadku zaistnienia w szkole sytuacji związanych z cyberprzemocą, wprowadza się następujące procedury postępowania:

1. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy (zgłoszenie przez uczniów, rodziców, świadków zdarzenia, nauczycieli). Stworzenie warunków do bezpiecznego zgłoszenia zdarzenia karalnego (zapewnienie anonimowości osobie zgłaszającej, szczególnie dziecku).
2. O zdarzeniu informowany jest wychowawca klasy, w której zaistniała sytuacja cyberprzemocy.

3. Wychowawca przekazuje informację o zdarzeniu pedagogowi szkolnemu oraz dyrektorowi szkoły.
4. Wychowawca wraz z pedagogiem ustalają okoliczności zdarzenia oraz świadków.
5. W uzasadnionych przypadkach w procedurę włącza się nauczyciela informatyki, który pomaga zabezpieczyć dowody i/lub ustalić tożsamość sprawcy cyberprzemocy.
6. Wszystkie dowody zastosowanej cyberprzemocy zbiera wychowawca wraz z pedagogiem.
7. Wychowawca podejmuje działania na rzecz natychmiastowego przerwania aktu cyberprzemocy (np. zawiadomienie administratora serwisu w celu usunięcia materiału, żądanie natychmiastowego usunięcia wszystkich filmów ośmieszających z telefonu sprawcy itp.).
8. Wychowawca przy pomocy pedagoga ustala, kto jest sprawcą zdarzenia.
9. Gdy sprawcą jest uczeń szkoły, pedagog prowadzi rozmowę pozwalającą ustalić przyczyny dokonania cyberprzemocy. W uzasadnionych wypadkach należy udzielić sprawcy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, celem uniknięcia na przyszłość podobnych zachowań.
10. Kontakt z rodzicami/opiekunami prawnymi sprawcy celem omówienia zachowania dziecka, zapoznania z materiałem dowodowym oraz decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka.
11. W sytuacjach uzasadnionych pedagog powiadamia Policję i/lub sąd rodzinny o dokonaniu cyberprzemocy.
12. Wobec sprawcy wyciąga się konsekwencje zgodne ze Statutem Szkoły.
13. Uczeń, który dokonał cyberprzemocy jest monitorowany przez pedagoga i wychowawcę, celem zapobiegania aktom zemsty na osobach poszkodowanych.
14. Jeśli sprawca jest nieznany, należy – o ile to możliwe - dokonać natychmiastowego przerwania aktu cyberprzemocy od administratora serwisu oraz powiadomić Policję.
15. Wobec ofiary cyberprzemocy wychowawca podejmuje działania ochronne i wspierające. Zapewnia ucznia, że dobrze zrobił zgłaszając zdarzenie. Radzi, jak powinien postąpić, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie dopuścić do eskalacji prześladowania.
16. Sytuacja dziecka, które padło ofiarą przemocy, musi być monitorowana, aby nie dopuścić do dalszych działań przemocowych lub odwetowych ze strony sprawcy. Podobnie należy postąpić w przypadku, gdy o zdarzeniu poinformowali świadkowie, a nie ofiara cyberprzemocy.

17. Rodzice/opiekunowie prawni dziecka - ofiary winni być natychmiast poinformowani o sposobie rozwiązania sytuacji związanej z cyberprzemocą.
18. Z zaistniałego zdarzenia należy sporządzać przez cały czas wyjaśniania sprawy notatki służbowe, w której zawarte będą daty i miejsca rozmów, personalia osób biorących udział w wyjaśnianiu spraw, opisy przebiegu wydarzeń oraz podpisy świadków zdarzenia i wyjaśniania sprawy.

Podczas wyjaśniania sprawy nie należy dopuszczać do konfrontacji sprawcy z ofiarą celem zachowania poczucia bezpieczeństwa ofiary cyberprzemocy.